

Przed przystąpieniem do wypełniania ankiety, kwestionariusza i oświadczeń, należy dokładnie zapoznać się z niniejszą broszurą informacyjną.

Badanie za pomocą tomografii komputerowej (bez lub z podaniem środka kontrastowego) to wysokospecjalistyczna procedura, w której wykorzystuje się promieniowanie rentgenowskie. Wykonuje się je wyłącznie na podstawie skierowania lekarskiego. Zastosowanie tej metody powoduje napromieniowanie Pacjenta w czasie badania. Należy pamiętać, że wpływ promieniowania na organizm nie jest obojętny- dlatego badanie je wykorzystujące obarczone jest ryzykiem związanym z jego działaniem oraz możliwością wystąpienia działań niepożądanych podanych środków kontrastowych. Dawki promieniowania mogą być różne (zależy to od protokołu badania), natomiast mieszczą się w dopuszczalnych zakresach do celów diagnostycznych. Skumulowane dawki diagnostyczne mogą mieć działanie szkodliwe- jeśli Pacjent został wcześniej poddany innym procedurom z użyciem promieniowania rentgenowskiego lub był leczony napromieniowaniem- należy to zgłosić personelowi medycznemu przed przystąpieniem do badania. Przed badaniem należy okazać dokument tożsamości ze zdjęciem oraz dodatkową dokumentację medyczną (tj. wyniki poprzednich badań obrazowych- obrazy oraz opisy, a także aktualny wynik badania kreatyniny, tj. do 14 dni od daty jego wydania).

Istotnym przeciwwskazaniem do wykonania badania TK jest ciąża- wynika to z faktu szkodliwego wpływu promieniowania rentgenowskiego na rozwój płodu i w konsekwencji możliwość wystąpienia wad rozwojowych płodu i dziecka po urodzeniu. W przypadku stwierdzenia ciąży, badania mogą zostać wykonane wyłącznie w warunkach klinicznych, w stanie zagrożenia zdrowia i życia matki, za jej wiedzą i świadomą zgodą oraz po przekazaniu matce pełnej informacji medycznej o możliwych do wystąpienia powikłaniach dla płodu i dziecka.

Bezwzględne przeciwwskazania do podania jodowego środka kontrastowego obejmują: brak pisemnej, świadomej zgody na wykonanie badania, ostre wole toksyczne tarczycy, ciąża, uczulenie na jod (obecność któregośkolwiek z wyżej wymienionych należy zgłosić personelowi pracowni).

Względne przeciwwskazania obejmują: uczulenie na leki, środki kontrastowe podawane wcześniej, ostra i przewlekła niewydolność krążenia, nerek i wątroby, wywiad alergiczny, choroby tarczycy, zażywanie leków z grupy β -blokerów, grupy biguanidów, interleukiny 2/ interferonu (występowanie któregośkolwiek z wyżej wymienionych należy zgłosić personelowi pracowni).

W przypadku wątpliwości Pacjenta, polecamy w pierwszej kolejności wyjaśnić je z lekarzem kierującym na badanie, a następnie z personelem pracowni.

O podaniu środka kontrastowego ostatecznie decyduje lekarz radiolog.

Po dożylnym podaniu jodowego środka kontrastowego mogą wystąpić działania niepożądane- zazwyczaj łagodne lub umiarkowanie nasilone i przemijające- jak np. uczucie gorąca, metaliczny posmak w ustach, zaczerwienienie twarzy, nudności, wymioty, wysypka. Każde niepokojące odczucie lub gwałtowne pogorszenie się samopoczucia powinno zostać niezwłocznie zgłoszone personelowi pracowni. Bezpośrednio po wykonaniu badania z kontrastem, ze względów bezpieczeństwa zaleca się pozostanie na obserwacji na terenie pracowni przez 15-30 minut. Dla Pacjenteń karmiących: można normalnie kontynuować karmienie piersią.

Bardzo ważne jest, aby Pacjent przed wykonaniem badania był nawodniony, tj. w dniu badania oraz na dzień przed nim zalecane jest dodatkowe spożycie około 1,5 l płynu obojętnego (wody niegazowanej). W celu szybszego wyeliminowania kontrastu zaleca się większe spożycie płynów również po wykonaniu badania.

Na 6 godzin przed badaniem z możliwym podaniem kontrastu nie należy spożywać pokarmów. Do badania należy zgłosić się w wygodnym ubraniu, pozbawionym metalowych elementów. Biżuterię, telefon komórkowy, klucze i wartościowe przedmioty pozostawia się w wyznaczonym miejscu. Do badania jamy brzusznej i miednicy mniejszej może zajść konieczność wcześniejszego (tj. 1,5-2h przed wykonaniem badania) przyjęcia rozcieńzonego środka kontrastowego doustnie. Szybkie, doustne podanie środka kontrastowego może powodować biegunki.

Dla prawidłowego uzyskania obrazów i minimalizacji narażenia Pacjenta na przyjęcie większej dawki promieniowania, konieczna jest pełna współpraca badanego z personelem medycznym.

WAŻNE: w Pracowni Tomografii Komputerowej RESONICA przyjmuje się pacjentów od 10 r. ż. Wykonanie badania pacjentom małoletnim oraz w wieku dojrzewania musi być poprzedzone precyzyjnymi wskazaniem. Fakt narażenia takiego pacjenta na działanie promieniowania rentgenowskiego musi zostać odnotowany w Książeczce Zdrowia Dziecka. Zawsze w miarę możliwości należy stosować osłony indywidualne.

.....
(data i czytelny podpis pacjenta)

Imię i nazwisko Pacjenta:.....

PESEL:.....

POWIKŁANIA ZWIĄZANE Z WYKONANIEM BADANIA TK

a) skutki bliskie i odległe narażenia na działanie promieniowania rentgenowskiego:

każda ekspozycja diagnostyczna powoduje pochłonięcie określonej dawki promieniowania rentgenowskiego, co niesie za sobą ryzyko uszkodzenia płodu (w przypadku ciężarnych) oraz ryzyko uszkodzenia innych narządów (m. in.: rogówki gałek ocznych, gonad, tarczycy), może wzrosnąć nieznacznie ryzyko zapadnięcia na choroby nowotworowe,

dawki : są różne, w zależności od rodzaju badania i zastosowanego protokołu, a także badanej okolicy ciała i masy pacjenta, niektóre narządy (np. rogówka gałki ocznej, tarczyca, narządy rozrodcze) są szczególnie wrażliwe na promieniowanie rentgenowskie, dlatego należy je w miarę możliwości osłaniać ochronami osobistymi (osłony zawierające ołów),

bardziej wrażliwe na pochłanianie promieniowania rentgenowskiego są dzieci i osoby w okresie dojrzewania, dlatego celowość tego typu badań radiologicznych u dzieci i osób niepełnoletnich musi być bardzo dokładnie określona, zawsze w miarę możliwości należy stosować osłony indywidualne,

b) następstwa pozycji leżącej (np. wymioty, zachłyśnięcie się treścią pokarmową, zaburzenia oddychania- np. duszność).

POWIKŁANIA ZWIĄZANE Z DOŻYLNYM PODANIEM JODOWEGO ŚRODKA KONTRASTOWEGO

a) miejscowe reakcje uczuleniowe na jodowy środek kontrastowy (np. obrzęk, zaczerwienienie skóry, świąd),

b) ogólnoustrojowe reakcje uczuleniowe na jodowy środek kontrastowy (np. zaburzenia rytmu serca- arytmie, zaburzenia ciśnienia krwi, zaburzenia oddechowe- duszność, obrzęk krtani, spastyczność oskrzeli, zaburzenia neurologiczne- zaburzenia świadomości, przytomności, utrata przytomności, mieszane- zatrzymanie krążenia i oddychania),

c) powikłania mogą mieć charakter lekki (łagodny), średni (umiarkowany) i ciężki (poważny)- do zatrzymania krążenia i oddechu włącznie,

d) powikłania mogą być wczesne (bezpośrednio po podaniu środka kontrastowego) lub późne (niewydolność nerek, nefropatia pokontrastowa).

POWIKŁANIA ZWIĄZANE Z ZAŁOŻENIEM WENFLONU I WYNACZYNIENIEM ŚRODKA KONTRASTOWEGO POZA ŻYŁĘ

a) uszkodzenia naczynia krwionośnego,

b) krwiak podskórny,

c) zator lub zakrzep w naczyniu żylnym,

d) rozwarstwienie naczynia żylnego i śródścienne podanie środka kontrastowego,

e) lokalne zmiany zapalne w miejscu wynaczynienia środka kontrastowego poza żyłę,

f) zakrzepica żył powierzchownych i głębokich, powikłanie odległe- martwica tkanek miękkich.

.....
(data i czytelny podpis pacjenta)

Imię i nazwisko Pacjenta:.....

PESEL:.....